

S.C. INSTITUTUL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU APICULTURĂ S.A.

B-dul Ficusului, Nr. 42, Sector 1 – București, 013975
CUI: RO 1577393, Nr. Registrul Comerțului J40/5/1997
Cont (lei): RO35RNCB0307005030600001 – BCR – Sucursala Aviației
Capital social subscris și varsat: 91.250 lei
Tel: +40.21.232.50.60; Fax: +40.21.232.02.87
E-mail: secretariat@icdapicultura.ro
www.icdapicultura.ro

În atenția dlui Prof dr. Dumitru Simionescu,

Academia de Științe Agricole și Silvice "Gheorghe Ionescu-Sisestii"

Referitor la: Adresa ASAS nr. 2972/03.07.2018 prin care se solicită un punct de vedere, la adresa Asociației WWF către Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (ASAS) și Ministerul Mediului, cu privire la elaborarea unei strategii naționale și a unui plan de acțiune pentru conservarea insectelor polenizatoare.

Realizarea unei strategii naționale și a unui plan de acțiune pentru conservarea insectelor polenizatoare presupune cunoașterea speciilor și a distribuției acestora în diverse areale și condiții pedoclimatice și de vegetație.

Institutul de Cercetare Dezvoltare pentru Apicultură poate elabora o strategie de monitorizare a mediului cu referire la insectele polenizatoare, **utilizând albina meliferă (*Apis mellifera*) ca biosenzor** în evaluarea depopulărilor și mortalităților în cadrul acestei specii în România.

Deoarece albina melliferă este gestionată de om și este distribuită în toată țara, iar prin specificul comportamentului de recoltare a hranei (polen, nectar, mană, apă) pe areale foarte largi, având raza de zbor de până la 5 km, este posibilă implementarea unui program național de monitorizare a pierderilor legate de populația acestei specii (depopulări sau mortalități integrale ale unităților biologice – familiile de albine).

Un sistem de monitorizare aplicat pe albina meliferă ar oferi informații foarte utile cu privire la factorii agresori din mediu, care pot afecta și celelalte specii polenizatoare și departajarea acestor factori de alți factori ce țin de patologia albinelor, managementul apicol, dar și de combinația dintre diverși factori.

Apreciem inițiativa Asociației WWF de a se lua măsuri pentru cunoașterea statusului insectelor polenizatoare din România, în contextul inițiativei europene privind polenizatorii (Comunicare a comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul regiunilor inițiativa UE privind polenizatorii, din 01.06.2018), și

susținem această inițiativă, considerând necesară implicarea tuturor instituțiilor care ar putea contribui la înțelegerea acestor aspecte și găsirea unor soluții,

Așa cum reiese din multe studii științifice care au fost analizate în cadrul unui raport al European Academies Science Advisory Council, publicat în 2015 (atașat) celelalte specii de insecte polenizatoare, în afara albinei melifere, sunt mult mai vulnerabile, întrucât nu beneficiază de protecția directă și interesul economic al omului, așa cum se întâmplă în apicultură cu albinele melifere. În schimb, prin specificul domeniului apicol și al biologiei albinei melifere, există o serie de instrumente care pot fi utilizate pe albina meliferă și care pot oferi numeroase date în ceea ce privește bunăstarea speciei în contextul factorilor de agresiune interni sau externi, fapt care poate fi utilizat în aprecierea sănătății mediului în care trăiesc și celelalte specii polenizatoare (în special aportul de hrană specific insectelor polenizatoare – nectar și polen, apă) corelat cu schimbările de vreme și climatice, dar și cele legate de utilizarea pesticidelor în agricultură sau în fondul forestier.

În acest context, vă propunem un program strategic de monitorizare a mediului cu ajutorul albinelor - *Program național pentru monitorizarea depopulărilor și mortalităților familiilor de albine (A.mellifera)*, program care să vizeze identificarea cât mai rapidă a depopulărilor și mortalităților la albina meliferă, a stabilirii cauzelor acestor pierderi, pentru luarea de măsuri rapide de informare a factorilor de decizie și de luarea unor măsuri de protecție/prevenire a unor astfel de situații.

Implementarea unui *Program național pentru monitorizarea depopulărilor și mortalităților familiilor de albine (A.mellifera)* ar dezvolta o comunicare constructivă între toți factorii care gestionează resursele naturale (agricultori, apicultori, cercetători, factori de decizie, etc), resurse generate de simbioza albină/alte insecte polenizatoare -plante, care este indisolubilă și vitală pentru menținerea biodiversității și a lanțurilor trofice de susținere, a sănătății mediului și a economiei activităților omului.

În contextul depopulărilor/mortalităților de familii de albine (A.mellifera) la nivel mondial prin așa numitul fenomen CCD (Colony Collapse Disorder), implementarea acestui program poate asigura o bază științifică de înțelegere a întregului fenomen și prevenire a pagubelor economice care pot rezulta din diminuarea șeptelului apicol național, fapt avut în vedere și în politica europeană – Programul Comunitar Apicol – măsura de repopulare a șeptelului.

Utilizarea albinei ca senzor de mediu necesită un plan de acțiune unitar și permanent, la nivel național, care să permită preluarea de informații corecte din relația albină-mediu, informații care să poată fi corect analizate, interpretate și utilizate pentru prevenirea pierderilor de insecte polenizatoare în general.

Pentru implementarea acestui program pot fi utilizate o serie de instrumente pe care le putem furniza deja dar și dezvolta pe parcurs, cu contribuția factorilor interesați.

Cu toată stima,

Director general

Ing Simona Dobrescu

Director științific

dr. ing Adrian Siceanu

S.C. INSTITUTUL DE CERCETARE-DEZVOLTARE PENTRU APICULTURĂ S.A.

B-dul Ficusului, Nr. 42, Sector 1 – București, 013975
CUI: RO 1577393, Nr. Registrul Comerțului J40/5/1997
Cont (lei): RO35RNCB0307005030600001 – BCR – Sucursala Aviatiei ,
Capital social subscris si varsat: 91.250 lei
Tel: +40.21.232.50.60; Fax: +40.21.232.02.87
E-mail:secretariat@icdapicultura.ro
www.icdapicultura.ro

Propunere pentru implementarea unui Program Național pentru monitorizarea depopulărilor și mortalităților familiilor de albine (*A.mellifera*). ACRONIM: BEE-O-SENZOR

1. Justificarea necesității:

1. Evaluarea sănătății și protecția albinei melifere și a altor polenizatori;
2. Evaluarea sănătății mediului și implementarea unor politici de mediu la nivel UE;
3. Evaluarea impactului pesticidelor utilizate în agricultură în contextul existenței unor derogări/aprobări a unor autorizări temporare la legislația UE;
4. Identificarea/Evaluarea altor factori agresori (ex. boli și dăunători, practici apicole, combinația de mai mulți factori agresori) prin analize și studii de caz;
5. Implementarea unor activități de cercetare specifice.

2. **Implementare:** Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale în colaborare cu alte instituții de stat (ANSVSA, ANZ) sau particulare (Asociații apicole, ICDA, universități prin departamente si laboratoare de profil).

3. Roluri:

1. MADR – coordonare program, înregistrarea datelor și evaluarea situațiilor, stabilirea unor comisii de prelevare a probelor, întocmirea rapoartelor și studiilor de impact, propuneri;
2. ANSVSA prin instituțiile din subordine cu rol în efectuarea de analize – DSV, IDSA, IISPV – participarea la recoltarea probelor în comisii special constituite, efectuarea de analize: pesticide, boli și dăunători;
3. ANZ – îmbunătățirea programului de ameliorare și conservare a fondului genetic autohton –*A.m. carpatica*;
4. Asociații apicole/membri apicultori – semnalarea de cazuri, participarea la implementarea unor instrumente de analiză a cazurilor (semnalare cazuri, completarea unor chestionare online, recoltare probe, transmitere catre analize);

5. ICDA/alte unități de cercetare-dezvoltare – furnizarea de instrumente de analiză, consultanță de specialitate și efectuarea unor cercetări științifice de profil atât pe albine (*A. mellifera*, dar și alți polenizatori).

4. Instrumente pentru implementarea programului:

1. Realizarea și implementarea unui **chestionar (online)** complex de înregistrare și identificare primară a depopulărilor și mortalităților și a cauzelor probabile;
2. Monitorizarea unor areale prin intermediul **Stupului Electronic** (SimBee) www.simbee.ro/ și <http://www.icdapicultura.ro/produsele-noastre/tehnica-apicola/sistemul-stup-inteligent-simfony/>. Realizarea unei rețele de stupi alertă în toată țara (culturi agricole tratate cu pesticide);
3. **Efectuarea de analize specifice** pe diverse probe de material biologic, produse apicole, plante. La baza analizelor stau o serie de informații unitare și proceduri/metode de lucru elaborate în cadrul proiectului de cercetare ADER 415/2017, privind identificarea simptomelor de intoxicații, elaborarea unui protocol de recoltare a probelor și a unui formular de transmitere a acestora către laboratoarele de analiza acreditate, pe baza cerințelor acestora, în România/UE:
<http://www.icdapicultura.ro/extensie/analize-de-neonicotinoide/>;
4. **Fise de identificare/evaluare specii** de polenizatori vulnerabili (conform IUCN) și **folosirea unor adăposturi artificiale** care atrag și permit înmulțirea insectelor polenizatoare, ca de ex așa numitele hoteluri pentru insecte;
5. **Realizarea unei pagini web** pentru informare și comunicare între factorii implicați;
6. **Proiecte de cercetare** (ex proiecte sectoriale, colaborări internaționale);
7. **Cursuri specializate.**

Notă: Instrumentele propuse la pct 1, 2, 3 au fost deja elaborate și testate.

5. Rezultate:

1. Studii de impact al unor factori agresori asupra populațiilor de albine melifere și alți polenizatori cuantificabili
2. Ghid de bune practici în relația dintre apicultori și alți specialiști din sistemul agricol (ex apicultori-fermieri, apicultori-silvicultori, apicultori-medici veterinari, etc)
3. Îmbunătățirea legislației specifice (apicultură, agricultură, mediu) și armonizarea acesteia cu cerințele Uniunii Europene.

Program întocmit de:

dr. ing. Adrian Siceanu, Director științific

dr. ing Eliza Căuia, Director de comunicare

